

محمد رضا بهرام
رئیس خانه معدن ایران

از سال ۱۴۰۰ تلاش‌های بسیاری برای حل مشکلات موجود در تامین مواد ناریه انجام شده است، اما به دلیل انحصار تولید و ملاحظات امنیتی، تاکنون نتیجه‌ای حاصل نشده است. افزایش چشمگیر قیمت مواد ناریه در سال‌های اخیر، مشکلات بخش معدن را تشدید کرده است. با توجه به این شرایط، تحقق هدف رشد ۱۳ درصدی بخش معدن در برنامه هفتم توسعه، با چالش جدی مواجه است. فارغ از این موضوع، آزادسازی بلوکه‌ها، پهنه‌ها و مزایده معادن منجمد یکی از کلیدهای اصلی تحقق رشد ۱۳ درصدی بخش معدن در برنامه هفتم توسعه است. اما برای رسیدن به این هدف چه اقداماتی باید انجام شود؟ قطعاً ایجاد شفافیت و تسهیل فرآیندهای سرمایه‌گذاری در بخش معدن از اقدامات تاثیرگذار در این زمینه است.

مجید رضا حریری
رئیس اتاق مشترک ایران و چین

منکر اینکه سیاست خارجی شاخص اصلی ورود بازار به شرایط کنونی است نیستیم اما عدم توان دستگاه‌های دولتی برای مدیریت اقتصاد دلیل بزرگتر است.

علی فرشاد پور
رئیس کمیسیون صادرات اتاق بازرگانی یزد

تا وقتی نگاه دستوری به نرخ ارز باشد، با تغییر سامانه نمی‌توان مشکلات را حل کرد زیرا هرچه دولت نرخ دستوری را بالا ببرد، بازار آزاد اختلاف قیمت با نرخ دستوری دولت را حفظ می‌کند. پس نگاه دولت باید عوض شود.

سید احمد میرسوخویدی
فعال معدنی

کلیت دعاوی معدنی را می‌توان در عدم اهمیت به حضور مشاور معدنی، نبود نگاه تخصصی و جزئی‌نگر در تنظیم قرارداد، تغییرات قیمتی در حین عملیات و عدم شناخت کامل افراد نسبت به مشکلاتی که فعالیت‌های معدنی در پی دارد؛ یا به بیان دیگر ورود افراد غیرمتخصص به صنعت معدن خلاصه کرد.

امین امیرحسینی
مشاور حقوقی در حوزه معدن

در حوزه معادن قراردادهای مشارکت و پیمانکاری با بیشترین چالش مواجه هستند. با این توضیح که عمده حوزه اختلافات، در نقص تعهدات پیمانکار در میزان برداشت و نحوه برداشت، تخلفات شخص صاحب پروانه در ایفای تعهدات و عدم انجام تعهدات توسط دولت به عنوان نهاد حاکمیتی در بخش معدن خلاصه می‌شود.

دعاوی حقوقی در بخش معدن بررسی شد

عدم جزئی‌نگری؛ هسته اصلی دعاوی حقوقی معدنی

صفحه ۲

درباره تصمیم دولت برای ارز تک‌نرخ

دویدن به دنبال سایه

صفحه ۲

درباره تصمیم دولت برای ارز تک‌نرخی

دویدن به دنبالِ سایه

مهتاب سلیمان زاده: تلاش دولت برای سوق بازار ارز به سمت تک‌نرخ شدن موفق نخواهد شد زیرا «این اقدام به راه رفتن فرمی می‌ماند که به دنبال سایه خود می‌دود و هرگز به او نمی‌رسد.» دولت با منحل کردن سامانه نیما و انتقال پایگاه مبادله ارز بین صادرکننده و واردکننده به مرکز مبادله طلا و ارز و همزمان با افزایش دستوری نرخ ارز سعی کرد حاشیه نرخ بین دو بازار را کم کند اما همراه با بالا رفتن نرخ اعلامی دولت، قیمت دلار در خیابان‌ها و بازار آزاد هم افزایش یافت.

این درحالی است که رئیس اتاق مشترک ایران و چین معتقد است عملا دولت از این اختلاف بین دو نرخ سود می‌برد و مثال ملموس آن برداشت ۵ میلیارد دلار از صندوق توسعه ملی و فروش آن در بازار آزاد برای جبران

دولت؛ عرضه‌کننده اصلی ارز

مجیدرضا حریری رئیس اتاق مشترک ایران و چین درباره سیاست تازه دولت در جهت تک‌نرخ کردن ارز به «صنعت پرده» گفت: درخصوص ارز، نرخی که در بازار تعیین می‌شود نرخ درست و واقعی نیست اما به هرحال تمام پارمترهای اقتصادی کشور متأثر از همین نرخ است و سایر نرخ‌ها هیچ تاثیری در روابط مردم و قیمت کالا و خدمات ندارد. به بیان دیگر باوجود اینکه ساختار بالادستی به قیمت‌گذاری دستوری اقدام می‌کند اما تمامی شاخص‌های قیمت‌گذاری در بازار متأثر از نرخ ارز بازار آزاد است؛ این در حالی است که فکر می‌کنم نرخی که به اصطلاح در بازار آزاد تعیین می‌شود هم قیمت واقعی دلار و ارز نیست.

حریری معتقد است اصولا در مملکت ما چیزی به نام بازار آزاد ارز معنی حقیقی ندارد؛ این یک واقعیت است اما حقیقت نیست، «زیرا عرضه‌کننده اصلی ارز در همه سطوح، چه در بازار مبادله، چه بازار سنا،

چه بازار نیما، چه نرخ ارز صرافی ملی و چه نرخ ارزی که در خیابان‌ها فروخته می‌شود، حاکمیت است. دو منبع اصلی برای عرضه ارز در بازار وجود دارد؛ یکی صادرات نفت است که دست دولت است و دیگری صادرات غیرنفتی است که براساس آمار بیش از ۸۰ درصد از شرکت‌های صادرکننده در اختیار دستگاه‌های دولتی است وو به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به حاکمیت

و ساختار بالادستی وصل هستند.»

رئیس اتاق مشترک ایران و چین با بیان اینکه اختیار قیمت ارز در بازار انحصاری را عرضه‌کننده تعیین می‌کند و تقاضای ارز تائیری در قیمت‌گذاری ندارد، گفت: درصورتیکه در یک بازار با قوانین کارشناسی و درست، میزان تقاضای یکی از شاخص‌های اصلی تعیین نرخ است. کمابینکه تا حدود یک ماه قبل ارزی به نام نیما وجود داشت که ۴۵ هزار تومان بود و نرخی به اسم بازار آزاد وجود داشت که ۴۴ هزار تومان فروخته می‌شد و این دو ارز حدود ۲۰ هزار تومان اختلاف قیمت داشتند. در حال حاضر یک ارزی تحت عنوان ارز بازار مبادله ارز و طلا وجود دارد که حدود ۶۶ هزار تومان است و با توجه به نرخ ۸۶ هزار تومانی بازار آزاد عملا اختلاف ۲۰ هزار تومانی که منبع رانت است حفظ شده و هیچ تفاوتی در شرایط ایجاد نشده است.

او افزود: تا حدود یک ماه قبل که بازار نیما در مقابل بازار آزاد وجود داشت، رانت اصلی نصیب واردکنندگان می‌شد آن هم در حالیکه براساس آمار گمرک، تقریبا بیش از ۹۰ درصد واردات توسط ۱۰۰ شرکت انجام می‌شود و ۱۰ درصد باقیمانده توسط بقیه شرکت‌ها صورت می‌گیرد؛ همچنین ۹۰ درصد صادرات کشور توسط کمتر از ۱۰۰ شرکت اتفاق می‌افتد و الباقی صادرکنندگان که نزدیک به ۱۲ هزار شرکت هستند ۱۰ درصد باقیمانده را انجام می‌دهند. با این تصویر کاشف به عمل می‌آید که ذینفع اصلی بازار شرکت‌های بزرگ هستند که عموما به حاکمیت متصل هستند.

سود دولت از رانت ارزی

حریری با اشاره به رانتی که اختلاف نرخ بین دواز در بازار ایجاد کرده است گفت: تا پیش از این صادرکنندگان معتقد بودند واردکنندگان با رانت فعالیت می‌کنند و عملا فعالان صادرات متضرر هستند. مکانیزم بازار اینگونه بود که واردکننده برای واردات کالا از نیمایی دریافت می‌کرد اما کالای وارد شده را با نرخ ارز آزاد وارد بازار می‌کرد. با سیاست تازه دولت رانت ۱۸ تا ۲۰ هزار تومانی واردکنندگان از بین نرفت که هیچ رانت تازه‌ای برای صادرکنندگان نیز ایجاد شد.

این عضو اتاق بازرگانی ادامه داد: رانت صادرکننده اینگونه عمل می‌کند که برای مثال پتروشیمی‌ها حدود یک میلیارد دلار در بازار مبادله عرضه می‌کنند درحالیکه در بازار نیما دلار در کانال ۴۰ هزار تومان بود اما در حال حاضر در بازار مبادله دلار در کانال ۶۰ هزار تومان فروخته می‌شود. با درنظر گرفتن این موضوع که این نرخ دستوری توسط دولت تعیین می‌شود می‌توان به میزان رانت ۲۰ هزار تومانی صادرکنندگان هم پی برد. به بیان دیگر هم‌اکنون هم صادرکننده و هم واردکننده از رانت نزدیک به ۲۰ هزار تومان سود می‌کنند درحالیکه هزینه این رانت از جیب دارندگان درآمد ثابت مانند دستمزدهایران، پیشه‌وران، کسبه و دهقانان برداخت می‌شود.

تاثیر اندک انتخابات آمریکا بر اقتصاد!

حریری با بیان اینکه بنده معتقد نیستم تغییرات سیاسی در کشورهای دیگر مانند آمریکا تاثیر آنچنانی بر بازار و اقتصاد کشور می‌گذارد، گفت: مگر سال ۱۳۹۰ که دولت اوباما ریاست جمهوری ایالات متحده را برعهده داشت نرخ دلار از یک هزار تومان به ۳ هزار و ۵۰۰ تومان نرسید؟ سال ۱۳۹۷ هم دلار به حدود ۱۷ هزار تومان رسید. نمی‌توان منکر تاثیر عوامل بیرونی بر اقتصاد کشور شد اما تعیین‌کننده اصلی نظم بازار، سیاست‌های داخلی است؛ مهم این است که دولت‌مردهای ما بلد نیستند کشور را اداره کنند وگرنه فرق زیادی ندارد که چه کسی و چه سیاستی طلا به‌دار آمریکا یا کشورهای دیگر باشد.

رئیس اتاق مشترک ایران و چین با اشاره به سود دولت از اختلاف ارز در بازار گفت: دولت ۵ میلیارد دلار با اجازه رهبری از صندوق توسعه ملی برای جبران کسری بودجه برداشت کرد و این بودجه را در بازار فروخت. این عدد ضریب ۲۰ هزار تومان عددی نزدیک به ۱۰۰ همت می‌شود؛ به بیان دیگر دولت ۱۰۰ همت از فروش ارز در بازار سود کرد که بتواند کسری بودجه را راحت‌تر جبران کند. منکر اینکه سیاست خارجی شاخص اصلی ورود پول به شرایط کنونی است نیستم اما عدم توان دستگاه‌های دولتی برای مدیریت اقتصاد دلیل بزرگتر است. اقتصاد کشور با حاکمیتی مواجه است که در گران‌سازی دلار و کاهش ارزش پول ملی ذینفع است.

چهارشنبه ۱۰ بهمن ۱۴۰۳ ۱۹۴ شماره ۴

۵ ۱۱ چهارشنبه ۱۰ بهمن ۱۴۰۳ ۱۹۴ شماره ۴

سیاست‌های ناموفق

علی فرشاد پور، عضو هیئت نمایندگان و رئیس کمیسیون صادرات اتاق بازرگانی استان یزد معتقد است با سیاست‌های کنونی دولت باعث شده صادرکنندگان یزد نیز در گفتگو باصنعت یزد، درباره سیاست دولت برای تک‌نرخ کردن ارز گفت: سیاست تک‌نرخی کردن ارز هیچگاه موفق نخواهد شد. برای ریشه‌یابی سیاست‌های دولت در نرخ‌گذاری ارز، باید به ابتدای دهه ۹۰ شمسی برگشت که اتاق مبادله ارز تشکیل شد. آن زمان حاشیه نرخ بازار آزاد با نرخ دولتی اینقدر

اختلاف نداشت و برخی سیاست‌های ارزی مانند بازگشت ارز حاصل از صادرات به بازار وجود نداشت. از سال ۱۳۹۷ که بانک مرکزی بازار نیما را برای مبادله ارز صادرکننده و واردکننده تشکیل داد شرایط به کلی تغییر کرد.

فرشادپور افزود: دولت مانند این ضرب‌المثل عمل می‌کند که کسی دنبال سایه خود می‌دود و هیچوقت موفق نمی‌شود به سایه برسد. منطق دولت برای نرخ ارز اشتباه است زیرا با سیاست دستوری برای تعیین قیمت عملا حاشیه قیمت با بازار آزاد هم افزایش پیدا می‌کند و نمی‌توان گفت اگر نرخ نیمایی یا

نرخ مرکز مبادله افزایش پیدا کند اختلاف با بازار آزاد کاهش

پیدا خواهد کرد زیرا بازار آزاد هم در مکانیزمی جداگانه

قیمت تعیین می‌کند. هرچه دولت به سمت

تثبیت نرخ ارز پیش می‌رود کار سخت‌تر

می‌شود.

■ **تا حدود یک ماه قبل که بازار نیما در مقابل بازار آزاد وجود داشت، رانت اصلی نصیب واردکنندگان می‌شد آن هم در حالیکه براساس آمار گمرک، تقریبا بیش از ۹۰ درصد واردات توسط ۱۰۰ شرکت انجام می‌شود**

■ **تا پیش از این صادرکنندگان معتقد بودند واردکنندگان با رانت فعالیت می‌کنند و عملا فعالان صادرات متضرر هستند. با سیاست تازه دولت رانت ۱۸ تا ۲۰ هزار تومانی تازه واردکنندگان از بین نرفت که هیچ رانت تازه‌ای برای صادرکنندگان نیز ایجاد شد**

■ **دولت ۵ میلیارد دلار با اجازه رهبری از صندوق توسعه ملی برای جبران کسری بودجه برداشت کرد و این بودجه را در بازار فروخت. این عدد ضریب ۲۰ هزار تومان عددی نزدیک به ۱۰۰ همت می‌شود؛ به بیان دیگر دولت ۱۰۰ همت از فروش ارز در بازار سود کرد که بتواند کسری بودجه را راحت‌تر جبران کند**

ناتوانی در مدیریت بازار ارز

عضو اتاق بازرگانی استان یزد معتقد است مدیریت واقعی ارز یعنی دولت توان تامین نرخی که اعلام می‌کند را نداشته باشد. «اما اقداماتی مانند دخالت در بازار، نرخ‌گذاری دستوری و تحویل حواله ارزی به برخی نهادها شرایط را به‌گونه‌ای حاد می‌کند که دولت هم از پس مدیریت بازار برنمی‌آید. با سیاست اصرار برای نگه‌داشتن نرخ ارز در یک کانال خاص با ابزارهای غیرکارشناسی و فشار به صادرکننده برای تزریق ارز حاصل از صادرات به بازار آن هم با نرخ دستوری، قطعا تمایل صادرکننده برای ادامه فعالیت از بین می‌رود. زیرا صادرکننده درحالی باید ارز را با نرخ اعلام شده و دستوری تحویل دهد که هزینه‌های صادرات با نرخ بازار آزاد تامین می‌شود.»

به گفته این فعال اقتصادی، اساسا بازار از کشور مشکل سامانه ندارد که دیروز سامانه نیما فعالیت داشت و امروز مرکز مبادله یا سنا یا هر سامانه دیگری، مشکل اصلی مدیریت این سامانه‌ها است. اگر قرار بود این نوع مدیریت کارایی داشته باشد همان اتاق مبادله ارز در اوایل دهه نود جواب می‌داد اما هرچه زمان گذشت، باوجود عوض شدن سامانه‌های مختلف، اختلاف بین نرخ‌های ارزی بیشتر شد.

فرشادپور با اشاره به اینکه دولت نباید در نرخ‌گذاری دخالت کند، گفت: مکانیزم یک مدیریت صحیح اینگونه است که صادرکننده ارز خود را خارج از هرگونه قیمت‌گذاری دستوری در یک مرکز مبادله عرضه کند و دولت صرفا به عنوان تنظیم‌کننده، اگر نرخ از کانال‌های مورد انتظار فراتر رفت به عنوان داینده ارز با تزریق آن، قیمت را کاهش دهد تا بازار از افزایش نرخ ارز در امان بماند.

رئیس کمیسیون صادرات اتاق بازرگانی استان یزد در تشریح دلیل رانت در بازار از اظهار کرد: دلایلی که نرخ حاشیه بازار شکل گرفته و قرار هم نیست که با این سیاست‌ها حل شود؛ اول عدم به رسمیت شناختن نرخ بازار آزاد توسط بانک مرکزی و دوم اصرار دولت برای بازگشت ارز حاصل از صادرات با قیمت دستوری است. این درحالی ست که صادرکنندگان ارزی در اختیار ندارند و همه صادرات به صورت ریالی انجام می‌شود.

فرشادپور افزود: عملا سیاست‌های کنونی دولت باعث شد صادرکننده‌ها با استفاده از ابزارهای مختلف سعی کنند تا حد ممکن سود حاصل از صادرات را به صورت ریالی دریافت کنند تا دلاری. وقتی دولت از صادرکننده توقع دارد که ارز به بازار تزریق کند و صادرکننده ارزی در اختیار ندارد، مجبور است از بازار آزاد تهیه کند که این به معنی افزایش تقاضا و صعود قیمت ارز است. قطعا شرکت‌های صادرکننده ارز دارند اما به شرطی که دولت تقاضای ارز از این شرکت‌ها نداشته باشد و صادرکننده مجبور باشد برای پاسخگویی دولت به تقاضای بازار بپیوندد و به کسری ارز دامن بزند. عملا کمبود ارز وجود ندارد بلکه عدم تعادل بازار باعث شده منابع ارزی کاهش پیدا کند.

■ **نمی‌توان گفت اگر نرخ نیمایی یا نرخ مرکز مبادله افزایش پیدا کند اختلاف با بازار آزاد کاهش پیدا خواهد کرد زیرا بازار آزاد هم در مکانیزمی جداگانه قیمت تعیین می‌کند**

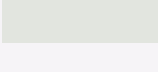
■ **با سیاست اصرار برای نگه داشتن نرخ ارز در یک کانال خاص با ابزارهای غیرکارشناسی و فشار به صادرکننده برای تزریق ارز حاصل از صادرات به بازار آن هم با نرخ دستوری، قطعا تمایل صادرکننده برای ادامه فعالیت از بین می‌رود**

■ **بازار ارز کشور مشکل سامانه ندارد، مشکل اصلی مدیریت این سامانه‌ها است. اگر قرار بود این نوع مدیریت کارایی داشته باشد همان اتاق مبادله ارز در اوایل دهه نود جواب می‌داد اما هرچه زمان گذشت، باوجود عوض شدن سامانه‌های مختلف، اختلاف بین نرخ‌های ارزی بیشتر شد**

■ **دلایلی که نرخ حاشیه بازار شکل گرفته و قرار هم نیست که با این سیاست‌ها حل شود؛ اول عدم به رسمیت شناختن نرخ بازار آزاد توسط بانک مرکزی و دوم اصرار دولت برای بازگشت ارز حاصل از صادرات با قیمت دستوری است. این درحالی ست که صادرکنندگان ارزی در اختیار ندارند و همه صادرات به صورت ریالی انجام می‌شود**

■ **عملا کمبود ارز وجود ندارد بلکه عدم تعادل بازار باعث شده منابع ارزی کاهش پیدا کند**

MohammadReza Hariri

Chairman of the Joint Iran and China Chamber

Even though the upstream structure does rising pricing, But all pricing indicators in the market are affected by the exchange rate of the free market; Meanwhile, I think that the so-called free market rate is not the real price of dollars and currencies. We cannot deny the impact of external factors on the country's economy, but the main determinant of market order is internal policies; The important thing is that our statesmen don't know how to run the country, otherwise it doesn't matter who and what policy is in charge of America or other countries.

MohammadReza Bahraman

Head of Iran Mining House

Since 1400, many efforts have been made to solve the problems in the supply of explosives. However, due to production monopoly and security considerations, no results have been achieved so far. The significant increase in the price of explosives in recent years has exacerbated the problems of the mining sector. Given these conditions, achieving the %13 growth target for the mining sector in the Seventh Development Plan faces serious challenges. Regardless of this issue, the release of frozen blocks, areas, and auctions of mines is one of the main keys to achieving 13 percent growth in the mining sector in the Seventh Development Plan. But what steps need to be taken to achieve this goal? Certainly, creating transparency and facilitating investment processes in the mining sector are effective measures in this regard.

SeyedAhmad Mirsakhoidi

Mining activist and member of the board of directors of KavoshPajooH company

Lawsuits in the mining industry depend on the type of contract. In the mining industry, legal contracts are regulated in three sectors: exploration, extraction and processing, and the type of contract is very important. If we have a brief look at the place of disagreement; The most important part of the lawsuits in the contracting part is the failure to consider price adjustment and costs in the original contract, and unfortunately, the price adjustment part is ignored in mining contracts. Changing the prices and costs of the contract at the beginning and during the operation is one of the points that has the most lawsuits because with the increase of costs and not considering this possibility in the contract, it will not be economically beneficial for the contractor to continue working.

Amin AmirHoseini

Legal consultant in the field of mining

One of the biggest challenges between the employer and the contractor is the contract. The more detailed the contract is, the fewer problems will occur because the cooperation will be more transparent. In the field of mining, partnership and contracting contracts are facing the most problems and challenges. With this explanation, the main areas of disputes are summarized in the failure of the contractor's obligations in the amount and manner of withdrawal, the violations of the licensee in fulfilling obligations and the non-fulfillment of obligations by the government as a governing body in the mining sector. Examining the lawsuits of the last few years in the mining sector shows that mining contracting contracts and discussions related to participation have brought the most challenges.

Ali Farshadpoor

Head of Export Commission of Yazd Chamber of Commerce

Real currency management means that the government has the ability to provide the rate it announces. However, actions such as interfering in the market, mandatory pricing and delivery of currency remittances to some institutions make the situation so acute that the government is unable to manage the market. With the policy of insisting on keeping the exchange rate in a certain channel with unprofessional means and pressuring the exporter to inject the currency from the export into the market at a mandated rate, the exporter's desire to continue the activity will definitely disappear. Because the exporter must deliver the currency at the announced rate and the order that the export costs are covered by the free market rate.

trade relations between Yazd and Afghanistan Investigating

According to the Economic Research Center of the Yazd Chamber of Commerce, Afghanistan and Iran have a high capacity to establish contacts and create interactions at various levels, especially in the field of trade, due to their common border, linguistic similarities, historical, religious, and cultural backgrounds. Of course, in the past few years, before the rise of the Taliban, political instability and political wars caused Afghanistan to remain largely out of sight in the field of trade, but the improvement in the situation brought the country back into the field of trade and created conditions for the presence of businessmen. The report states that due to lack of access to open water, Afghanistan obtains most of its needs from outside the country, especially from its neighbors. Of course, there are some challenges in this path, such as political instability, economic sanctions, and limited foreign exchange resources for Afghanistan, the Afghan side's tactful approach at the border and the return of Iranian goods, border insecurity and the closure of border markets, water diplomacy and drought in Sistan, weak infrastructure, weak trade and logistics routes, and smuggling. Along with these challenges, strategies such as establishing limited communication, using innovative ideas in trade facilitation, developing a uniform and specific legal framework in Afghan customs, using Afghanistan's needs as leverage to stabilize border conditions, developing border infrastructure, developing trade routes, increasing surveillance, and creating alternative smuggling routes can be considered.

Increase in Iran's Steel Production Amid Global Decline

- According to the World Steel Association, global steel production in 2024 has decreased, while Iran's steel production has seen growth.
- In 2024, total global steel production reached 1.839 billion and 400 thousand tons. This figure represents a %0.9 decrease in steel production globally compared to 2023.
- However, in December 2024, global steel production reached 144 million and 500 thousand tons, reflecting a %5.6 increase compared to December 2023.
- Iran remains the 10th largest steel producer in the world in 2024.
- Iranian steelmakers produced 31 million tons of steel in 2024, an increase of %0.8 compared to production in 2023.
- These statistics highlight significant changes in the global steel industry and Iran's growing role in this sector. While global production faces challenges, Iran continues to grow as a key player in the steel industry.